

Sygn. akt II PK 214/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Iwulski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. I.

przeciwko Gminie D.

o nagrodę jubileuszową,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 lutego 2010 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 18 marca 2009 r.,

1) oddala skargę kasacyjną,

**2) odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania
kasacyjnego strony pozwanej.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 13 stycznia 2009 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G., w sprawie z powództwa A. I. przeciwko Gminie D. w D. o nagrodę jubileuszową, oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.800 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka na podstawie powołania na stanowisko zastępcy wójta Gminy D. podjęła pracę w Urzędzie Gminy w dniu 1 lipca 2003 r. i pracowała tam do dnia 31 marca 2007 r. Po wyborach samorządowych w 2006 r. Wójt Gminy D. zarządzeniem Nr 32/2006 z dnia 11 grudnia 2006 r. odwołał powódkę z zajmowanego stanowiska z dniem 11 grudnia 2006 r. Umowa o pracę została rozwiązana z upływem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia 31 grudnia 2006 r. W chwili ustania stosunku pracy powódce do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy, brakowało mniej niż 12 miesięcy. W trakcie biegu wypowiedzenia powódka złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury, a decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych otrzymała w lutym 2007 r. Bezpośrednio po upływie okresu wypowiedzenia – od dnia 1 kwietnia 2007 r. powódka przebywa na emeryturze. Na wniosek powódki pracodawca wypłacił jej odprawę emerytalną.

Roszczenie powódki o wypłatę nagrody jubileuszowej podlegało ocenie według art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 142, poz. 1593 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 146, poz. 1223 ze zm.). Na podstawie § 12 ust. 8 tego rozporządzenia w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, pracownikowi któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia ustania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu wygaśnięcia stosunku pracy. Zdaniem Sądu Rejonowego przepis ten precyzyjnie i jednoznacznie reguluje zasady przyznawania nagrody jubileuszowej. Musi wystąpić związek przyczynowy pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a skorzystaniem z uprawnień emerytalnych.

Sąd Rejonowy uznał, że nabycie prawa do emerytury powódki było jedynie konsekwencją, a nie przyczyną ustania jej stosunku pracy. Rozwiązanie stosunku pracy było bowiem związane z odwołaniem powódki ze stanowiska zastępcy wójta, a nie z przejściem na emeryturę. Powódka dopiero po odwołaniu ze stanowiska i w trakcie biegu okresu wypowiedzenia w lutym 2007 r. otrzymała decyzję o przyznaniu prawa do emerytury. Ponadto chodzi o przepis szczególny który nie może być wykładany rozszerzająco wbrew jednoznacznemu brzmieniu.

Od powyższego wyroku Sądu Rejonowego apelację wniosła powódka.

Wyrokiem z dnia 18 marca 2009 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Sąd drugiej instancji podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji. Wskazał dodatkowo, że z decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 kwietnia 2008 r. przyznającej powódce prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2007 r. tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy wynika, że wniosek powódki został skierowany do organu rentowego w dniu 10 kwietnia 2007 r.

Nagroda jubileuszowa ma charakter dodatkowego wynagrodzenia w związku z wieloletnim świadczeniem pracy. Pracownik nabywa do niej prawo z chwilą przepracowania odpowiedniego okresu, przy spełnieniu innych niezbędnych przewidzianych prawem przesłanek. Decydujące znaczenie do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej ma pozostawanie pracownika w stosunku pracy. Celem zaś nagrody jubileuszowej jest docenienie finansowe wieloletniej aktywności zawodowej pracownika. Pracodawca nie ma natomiast obowiązku przedłużania stosunku pracy w celu umożliwienia pracownikowi nabycia prawa do nagrody jubileuszowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2004 r., I PK 114/04). Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w § 12 ust. 8 wprowadziło wyjątek od wyżej wskazanej generalnej zasady pozostawiania pracownika w stosunku pracy. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że nie było związku przyczynowego pomiędzy ustaniem stosunku pracy a nabyciem przez powódkę prawa do emerytury, o jakim mowa w § 12 ust. 8 rozporządzenia. O ile w przypadku odprawy emerytalno – rentowej orzecznictwo sądowe przyjmuje, że nabycie prawa do emerytury nie musi być

wyłącznym powodem ustania stosunku pracy, to w przypadku nagrody jubileuszowej, przy uwzględnieniu jej odmiennego charakteru i pełnionej funkcji, ten związek musi być bezpośredni; nabycie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych powinno stanowić wyłączną podstawę ustania stosunku pracy. W rozpatrywanej sprawie ustanie stosunku pracy nie pozostawało w związku z nabyciem prawa do emerytury. Wyłączną przyczyną rozwiązania stosunku pracy było odwołanie powódki ze stanowiska zastępcy wójta Gminy D. zgodnie z art. 70 k.p. Powódka wniosła o nabycie emerytury dopiero w dniu 10 kwietnia 2007 r., a zatem już po ustaniu stosunku pracy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżyła skargą kasacyjną powódka wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez uwzględnienie apelacji i zasądzenie na rzecz powódki kwoty 17. 412 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2007 r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje oraz za postępowanie kasacyjne.

Skarga została oparta na podstawie z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., w ramach której skarżąca zarzuciła błędną wykładnię § 12 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych przez przyjęcie, że pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej tylko wówczas, gdy powodem ustania stosunku pracy musi być podjęty przez niego zamiar przejścia na emeryturę; pracownik, któremu wypowiedziano umowę o pracę, a który złożył w trakcie wypowiedzenia wniosek o emeryturę i uzyskał ją bezpośrednio po zakończeniu stosunku pracy, nie ma prawa do nagrody jubileuszowej, ponieważ przyczyną rozwiązania stosunku pracy jest odwołanie ze stanowiska i wypowiedzenie, a nie zamiar przejścia na emeryturę.

Według skarżącej wykładnia językowa oraz wykładnia funkcjonalna i celowościowa tego przepisu prowadzą do wniosku, że prawo do wcześniejszej wypłaty nagrody jubileuszowej związane jest nie ze sposobem, czy przyczyną rozwiązania stosunku pracy, ale ze zmianą statusu pracownika na status wyłącznie emeryta. Prawidłowa wykładnia § 12 ust. 8 powołanego rozporządzenia oznacza istnienie związku pomiędzy faktem uzyskania statusu emeryta a uzyskaniem prawa do otrzymania nagrody, a nie związku pomiędzy zamiarem pracownika przejścia na emeryturę a rozwiązaniem – z tego powodu – stosunku pracy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedyna kwestia, która wynika ze skargi kasacyjnej dotyczy wykładni wskazanego w skardze § 12 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

W argumentacji stanowiska przedstawionego w skardze – przeciwnego wykładni zaskarżonego wyroku – podkreśla się potrzebę zachowania utrwalonego w orzecznictwie sądowym rozumienia przesłanki jednorazowej odprawy emerytalnej. Jeżeli nie budzi wątpliwości, że o powstaniu uprawnienia do odprawy emerytalnej decyduje przejście na emeryturę (zmiana statusu pracownika na status emeryta) bez względu na przyczyny tego przejścia, to tak samo – według skarżącej – należy rozumieć związek między ustaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę wymagany dla uprawnienia do nagrody jubileuszowej.

Przedstawione w skardze stanowisko nie jest przekonywujące, gdyż niesłusznie zaciera różnice między obu porównywanymi świadczeniami.

O ile o jednorazowej odprawie emerytalnej należy w związku z przejściem na emeryturę istotnie – jak stwierdza skarżąca – rozstrzyga zmiana statusu pracownika na status emeryta, to w przypadku uprawnienia do nagrody jubileuszowej należy odnieść do „zwykłego” uprawnienia do nagrody jubileuszowej, która – stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych w związku z art. 22 ust. 1 i art. 23 ustawy o pracownikach urzędów państwowych – powstaje po odbyciu określonego stażu pracy. Uprawnienie to nie jest jednorazowe bo osiągnięcie dłuższego przewidzianego okresu pracy uprawnia do nagrody kolejnej, dotyczącej wydłużonego okresu stażowego.

Szczegółowość uregulowania o które chodzi w sprawie polega na przyznaniu prawa do nagrody jubileuszowej w sytuacji gdy pracownikowi do nabycia

„zwykłego” prawa brakuje mniej niż 12 miesięcy „w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę”. Każdy z tych warunków musi być spełniony, przy czym o tym drugim można mówić jako o uwarunkowaniu specjalnego przywileju. W wymaganiu, aby ustanie stosunku pracy powstawało w związku z przejściem na emeryturę, zasadza się sens przyznanego przywileju. Nie chodzi tu - jak w wypadku odprawy emerytalnej - o wyposażenie pracownika ze względu na przejście na emeryturę. Chodzi zaś o skrócenie wymaganego okresu stażowego dlatego, że pracownik nie uzyska przewidzianego okresu bo jego stosunek pracy ustał w związku (z powodu) z przejściem na emeryturę. W rozpatrywanej sprawie sytuacja taka nie zachodziła, bo stosunek pracy powódki ustał z innego powodu. Wystąpienie przez powódkę o emeryturę było następstwem rozwiązania stosunku pracy z innego powodu przez pracodawcę. Z powodu natomiast ustania stosunku pracy powódka wystąpiła o emeryturę.

To za stanowiskiem wyroku, a nie za stanowiskiem skargi przemawiają analizy interpretacyjne - językowa i funkcjonalna - § 12 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r.

Wykładnię, że dla nabycia prawa do nagrody jubileuszowej, według powyższego przepisu, między ustaniem stosunku pracy a uzyskaniem emerytury lub renty musi występować związek przyczynowy w chwili rozwiązania stosunku pracy przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 października 2006 r. II PK 14/06 (OSNP 2007 Nr 19-20, poz. 273).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela tę wykładnię.

Mając powyższe na uwadze wobec niezasadności podstawy skargi kasacyjnej orzeczono w myśl art. 398¹⁴ k.p.c.

/tp/